

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapport 2005:41

Ej verkställda beslut

- en redovisning av ej verkställda beslut inom kommunernas individ- och familjeomsorg hösten 2004.

Länsstyrelsen har i regleringsbrev för år 2003 i uppgift att redovisa läget beträffande ej verkställda beslut och domar enligt socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Länsstyrelsen skall också verka för att minska antalet ej verkställda beslut/domar.

Länsstyrelsen har beslutat att följa hur kommunerna verkställer beslut inom individ- och familjeomsorgen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har från kommunernas individ- och familjeomsorg, IFO, via enkäter begärt en redovisning av de beslut som inte var verkställda den 1 oktober 2004 och de avslag som gjorts under perioden 1 januari – 1 oktober 2004 på grund av resursbrist när skäl för att bevilja bistånd funnits. Beslut som avser försörjningsstöd har inte efterfrågats.

Rapporten omfattar enbart beslut inom individ- och familjeomsorgen. Särskild rapport har sammanställts avseende beslut och domar avseende äldre och funktionshindrade.

Genomförande

Kommunerna har under hösten 2004 till Länsstyrelsen redovisat antalet ej verkställda beslut som var aktuella den 1 oktober 2004 samt avslagsbeslut trots behov av bistånd som fattats under perioden 1 januari- oktober 2004. Samtliga beslut avser individ- och familjeomsorg, IFO.

Redovisningen avser beslutade bistånd och om besluten verkställts inom skälig tid. 77 kommuner/stadsdelsnämnder/kommundelsnämnder har besvarat enkäten. Kommunalsnämnden i Viskafors i Borås och socialnämnden på Tjörn har trots påminnelser inte besvarat enkäten.

Redovisning

Kommunernas redovisning har i rapporten sammanfattats i tabellform där först totalantalet ej verkställda beslut redovisas (kolumn 1). Kolumn 2 redovisar om den enskilde tackat nej till erbjudande om beviljat bistånd. Vidare redovisas de ärenden som på grund av resursbrist inte verkställts inom *en* (kolumn 3) respektive *tre* månader (kolumn 4). De beslut som är äldre än *ett år* utan att ha verkställts redovisas också (kolumn 5). I anmärkningskolumnen har vissa beslut kommenterats.

	Kolumn 1 Ej verkställda beslut - totalt	Kolumn 2 Enskild har tackat nej/avsagt sig hjälp	Kolumn 3 Beslut med resursbrist, äldre än en månad	Kolumn 4 varav beslut äldre än tre månader	Kolumn 5 varav beslut äldre än ett år	Anm.
Borås;						
B-s Brämhult	3		3	3		
B-s Göta	3		3	3		
B-s Norrby	3					
B-s Viskafors	ej svarat					
Falköping	4		2	2		
Gullspång	2		2	2		
Göteborg;						
Gbg Bergsjön	8		5	4		varav 5 st. verkst när kriminalvårdens ansvar upphör
Gbg Centrum	11	11				
Gbg Frölunda	2		2	2		
Gbg Gunnared	28		25	23	7	varav 27 st. rör kontakt-familj
Gbg Härlanda	6		1	1		
Gbg Kärra-Rödbo	5		3	2	1	
Gbg Tuve-Säve	3		3	3	1	
Gbg Örgryte	2		2	1		
Kungälv	2		2	2	1	
Lidköping	4		2	2		
Lilla Edet	5		2	2		
Mariestad	5	1	4	4	2	
Mark	4	1	3	3	1	
Mellerud	1		1			
Mölnadal	31	2	27	19		varav 18 st. rör 2:a handskontrakt för bostad
Orust	2		1	1		
Partille	7		6	4		
Skövde	1		1	1		
Stenungsund	2	1	1	1		
Svenljunga	1		1	1	1	
Tanum	2		2	2	1	
Tibro	1					
Tjörn	ej svarat					
Trollhättan	3	1	1			
Uddevalla	3	1	2	2		
Ulricehamn	6	5				
Vara	6	2	2	1		
Vänersborg	4	3				
Summa	170	28	109	91	15	

Vilka insatser är aktuella?

Det är främst beslut om kontaktfamilj och kontaktperson som kommunerna redovisar. 98 beslut avser någon av dessa insatser varav 92 beslut avser kontaktfamilj/kontaktperson till barn.

Andra beslut som redovisas är bl. a. andrahandskontrakt på lägenhet, boende samt familjehem, men dessa är relativt få.

Socialtjänsten i länet har redovisat 170 ej verkställda beslut inom IFO. Av dessa beslut har 28 personer tackat nej till biståndet eller av sagt sig önskan om hjälp. Dessa beslut kan inte betraktas som ”resursbristärenden”.

109 beslut är äldre än en månad varav 91 beslut är äldre än tre månader. 15 beslut är äldre än ett år. Dessa beslut kan enligt Länsstyrelsens bedömning betraktas som beslut där det föreligger resursbrist i en eller annan form. Detta är enligt Länsstyrelsen en oacceptabelt lång väntetid för den enskilde där ett faktiskt behov finns klarlagt. Rättssäkerheten för den enskilde blir genom detta åsidosatt.

Enligt socialtjänstlagen skall ett gynnande beslut verkställas omedelbart. Det är av vikt för den enskildes rättsäkerhet och tilltro till myndigheter att beslut verkställs och att insatsen överensstämmer med fattat beslut. Beslut som inte kan verkställas skall avslås så att den enskilde får möjlighet att överklaga.

Länsstyrelsen har förståelse för att det kan ta tid för kommunen/nämnden att verkställa ett beslut som bl.a. handlar om kontaktperson eller kontaktfamilj. Detta är insatser som kräver att person/familj finns för uppdraget och det kan därför av praktiska skäl vara svårt för nämnden att verkställa beslutet omedelbart. En viss vägledning gällande tid för verkställighet kan fås i en dom från länsrätten i Mariestad, mål nr 777-03, beträffande kontaktperson enligt LSS. Av domen kan utläsas att fjorton dagars väntetid för verkställighet kan accepteras.

Avslag trots behov med anledning av resursbrist fattade under perioden 1 januari – 1 oktober 2004, insatser inom individ- och familjeomsorgen

Länsstyrelsen kan konstatera att det endast är sex nämnder, kommunalnämnden Dalsjöfors i Borås, stadsdelsnämnden Örgryte i Göteborg, socialnämnden i Lidköping, arbetsstöds- och familjestödsnämnden i Mölndal samt social- och arbetsnämnden i Partille som fattat sammanlagt 12 avslags-

beslut när insatsen inte kunnat tillhandahållas av nämnden. De 12 besluten avser fem beslut om vård på behandlingshem, övriga beslut rör kontaktfamilj, partiellt familjehem, lägerverksamhet för barn, kontraktsvård öppenvård och taxiresor till skolan. Sex av besluten har överklagats av den enskilde till förvaltningsdomstol.

Tveksamheter har tidigare funnits om hur socialnämnden/motsvarande nämnd skall fatta beslut då resurser inte finns. Justitieombudsmannen, JO, har den 6 september 2000, diarienummer 2577-2000, fattat ett beslut som innebär att om någon enskild har rätt till bistånd enligt SoL så bör ansökan anslås om ett bifallsbeslut inte kan verkställas omedelbart eller inom skäligen tid. Enligt JO och Länsstyrelsen bör avslag ges när det är uppenbart att insatsen inte kan tillhandahållas inom tre månader. Enligt Länsstyrelsens uppfattning måste begreppet ”skäligen tid” bero på vilket bistånd som avses.

Den 1 juli 2002 infördes regler i socialtjänstlagen om att en kommun kan få betala en särskild avgift (sanktionsavgift) upp till 1 miljon kronor om kommunen underlåter att verksälla en gynnande dom. Länsstyrelsen följer upp samtliga för de enskilda gynnande domar. I det fall dröjsmålet är oskäligt ansöker Länsstyrelsen hos Länsrätten om sanktionsavgift.

Det låga antalet avslagsbeslut trots behov inom IFO-verksamheten i länet kan bero på att nämnderna inte har kännedom om hur ärenden som inte kan verksällas inom skäligen tid skall handläggas utifrån JO:s beslut ovan.

Kön och ålder

I enkäterna som nämnderna besvarat har Länsstyrelsen begärt uppgift om vilket kön personen har som berörs av beslutet. 117 beslut avser män/pojkar och 53 beslut avser kvinnor/flickor.

Andelen barn uppgår till 111 av totalt 170 personer.

Slutsatser

- Den enskilde rättsäkerhet måste alltid tillgodose. Länsstyrelsen anser därför att avslagsbeslut skall fattas då beslut inte kan verkställas inom skäligen tid.
- Länsstyrelsen anser att det är oacceptabelt att enskilda får vänta, i den omfattning som redovisas, på att få det bistånd som beviljats. Kommunerna bör aktivt verka för att tillgången på kontaktfamiljer och kontaktpersoner ökar.

Rapport 2005:41
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Monica Nilsson
Layout: Kerstin Janson

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enhet: Socialenheten
Adress: 462 82 Vänersborg
Telefon: 0521 - 60 50 00
Fax: 0521 - 60 55 25
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

